

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ
ΕΠΑ.Λ. Α΄ ΟΜΑΔΑΣ
2011
ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α.

A1. Τι ονομάζεται εύρος μιας μεταβλητής;

Μονάδες 6

A2. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α) Η μέση τιμή (μέσος όρος) υπολογίζεται μόνο σε ποσοτικές μεταβλητές.

(Μονάδες 2)

β) Αν υπάρχουν τα $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$, $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x)$ και είναι $\ell_1, \ell_2 \in \mathbb{R}$ αντίστοιχα, τότε

$$\lim_{x \rightarrow x_0} [f(x) \cdot g(x)] = \ell_1 \cdot \ell_2$$

(Μονάδες 2)

γ) Αν οι συναρτήσεις f, g είναι παραγωγίσιμες στο $\mathbb{R}$, τότε ισχύει:

$$(f \cdot g)'(x) = f'(x) \cdot g'(x), \quad x \in \mathbb{R}$$

(Μονάδες 2)

δ) Ισχύει ότι $\int_a^\beta \eta \mu x \, dx = \sigma \nu \beta - \sigma \nu \alpha$.

(Μονάδες 2)

ε) Αν η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο (α, β) και $f'(x) > 0$ για κάθε $x \in (\alpha, \beta)$, τότε η f είναι γνησίως αύξουσα στο (α, β) .

(Μονάδες 2)

Μονάδες 10

A3. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τις παρακάτω ισότητες και να τις συμπληρώσετε:

α) $(\ln x)' = \dots$, με $x > 0$ (Μονάδες 3)

β) $(\eta \mu x)' = \dots$ (Μονάδες 3)

γ) Αν f συνεχής στο $\mathbb{R}$ με $a \in \mathbb{R}$, τότε $\int_a^a f(x) \, dx = \dots$ (Μονάδες 3)

Μονάδες 9

ΘΕΜΑ Β

Δίνεται η συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με τύπο:

$$f(x) = \begin{cases} \frac{x^2 - 7x + 12}{x - 4} & \text{av } x < 4 \\ \alpha & \text{av } x = 4 \\ \frac{x - 4}{\sqrt{x} - 2} - 3 & \text{av } x > 4 \end{cases}$$

- B1.** Να βρείτε το $\lim_{x \rightarrow 4^-} f(x)$

Μονάδες 10

- B2.** Να βρείτε το $\lim_{x \rightarrow 4^+} f(x)$

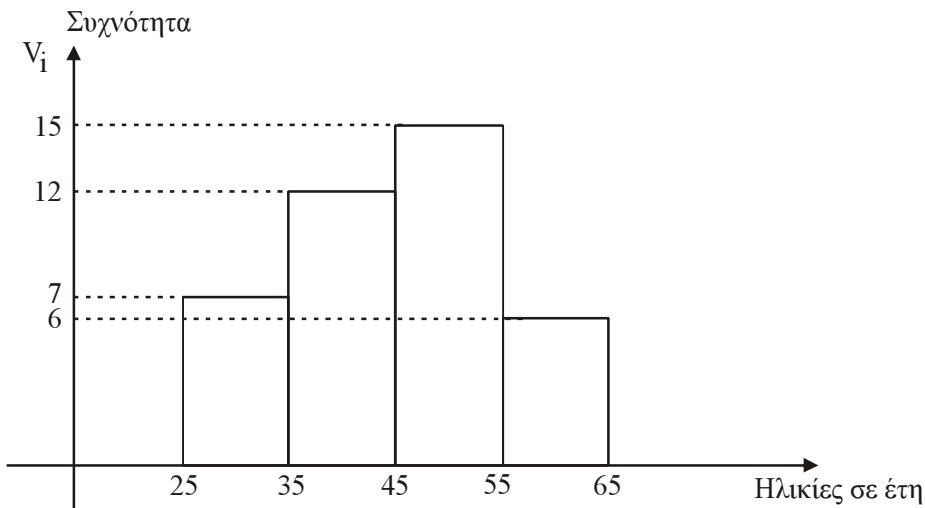
Μονάδες 10

- B3.** Να βρείτε για ποια τιμή του $a \in \mathbb{R}$ η f είναι συνεχής στο $x_0 = 4$.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Γ

Δίνεται το παρακάτω ιστόγραμμα, που αφορά τις ηλικίες 40 εργαζομένων σε μια επιχείρηση.

- Γ1.** Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον πίνακα που ακολουθεί και να τον συμπληρώσετε με βάση το παραπάνω ιστόγραμμα.

Ηλικίες [,)	Μέσο διαστήματος K_i	Συχνότητα v_i	$K_i \cdot v_i$	Αθροιστική Συχνότητα N_i	Σχετική Συχνότητα $f_i \%$
[25,35)					
[35,45)					
[45,55)					
[55,65)					
Σύνολα					

Μονάδες 10

- Γ2.** Να υπολογίσετε τη μέση τιμή των ηλικιών των εργαζομένων. **Μονάδες 5**
- Γ3.** Πόσοι εργαζόμενοι έχουν ηλικία τουλάχιστον 45 ετών; **Μονάδες 5**
- Γ4.** Τί ποσοστό εργαζομένων έχουν ηλικία κάτω των 35 ετών; **Μονάδες 5**

ΘΕΜΑ Δ

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = x^3 - 6x^2 + 9x + 1$ με $x \in \mathbb{R}$.

- Δ1.** Να μελετηθεί η συνάρτηση f ως προς τη μονοτονία στο πεδίο ορισμού της. **Μονάδες 6**
- Δ2.** Να βρεθούν τα τοπικά ακρότατα της συνάρτησης f . **Μονάδες 5**
- Δ3.** Να υπολογιστεί το ολοκλήρωμα $I = \int_1^3 f'(x) dx$ **Μονάδες 6**
- Δ4.** Άν $g(x) = 3x^2 - 12x + 9$ με $x \in \mathbb{R}$, να υπολογιστεί το εμβαδόν του χωρίου που περικλείεται από τη γραφική παράσταση της συνάρτησης g , τον άξονα x' και τις ευθείες με εξισώσεις $x = 0$ και $x = 3$. **Μονάδες 8**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α.

A1. Θεωρία: Εύρος μιας μεταβλητής είναι η διαφορά της μικρότερης από τη μεγαλύτερη τιμή της μεταβλητής.

A2. $a) \rightarrow \Sigma, \quad b) \rightarrow \Sigma, \quad c) \rightarrow \Lambda, \quad d) \rightarrow \Lambda, \quad e) \rightarrow \Sigma.$

A3.

$$a) (\ln x)' = \frac{1}{x}, \quad \text{με } x > 0.$$

$$b) (\eta \mu x)' = \sigma v x.$$

$$c) \text{Av } f \text{ συνεχής στο } R \text{ με } a \in R, \text{ τότε } \int_a^{\alpha} f(x) dx = 0.$$

ΘΕΜΑ Β

B1. Για $x < 4$ είναι:

$$f(x) = \frac{x^2 - 7x + 12}{x - 4} = \frac{(x-3)(x-4)}{x-4} = x-3.$$

$$\text{Έτσι } \lim_{x \rightarrow 4^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 4^-} (x-3) = 4-3=1.$$

B2. Για $x > 4$ είναι:

$$f(x) = \frac{x-4}{\sqrt{x}-2} - 3 = \frac{(x-4)(\sqrt{x}+2)}{(\sqrt{x}-2)(\sqrt{x}+2)} - 3 = \frac{(x-4)(\sqrt{x}+2)}{x-4} - 3 = \sqrt{x}+2-3 = \sqrt{x}-1.$$

$$\text{Έτσι } \lim_{x \rightarrow 4^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 4^+} (\sqrt{x}-1) = \sqrt{4}-1=1.$$

B3. Για να είναι συνεχής η f στο $x_0 = 4$, πρέπει και αρκεί:

$$\lim_{x \rightarrow 4^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 4^+} f(x) = f(4) \Leftrightarrow a = 1.$$

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

Ηλικίες [,)	Μέσο διαστήματος K_i	Συχνότητα v_i	$K_i \cdot v_i$	Αθροιστική Συχνότητα N_i	Σχετική Συχνότητα $f_i\%$
[25,35)	30	7	210	7	17,5
[35,45)	40	12	480	19	30
[45,55)	50	15	750	34	37,5
[55,65)	60	6	360	40	15
Σύνολα		40	1800		100

Γ2. Από τον πίνακα του προηγούμενου ερωτήματος προκύπτει: $\bar{x} = \frac{1800}{40} = 45$.

- Γ3.** Από τον ίδιο πίνακα προκύπτει ότι ηλικία τουλάχιστον 45 ετών έχουν: $15 + 6 = 21$ εργαζόμενοι.
- Γ4.** Από τη στήλη της σχετικής συχνότητας του πίνακα προκύπτει ότι ηλικία κάτω των 35 ετών έχουν το 17,5 % των εργαζομένων.

ΘΕΜΑ Δ

- Δ1.** Η f είναι συνεχής και παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$ με:

$$\begin{aligned} f'(x) &= (x^3 - 6x^2 + 9x + 1)' = 3x^2 - 12x + 9 = \\ &= 3(x^2 - 4x + 3) = 3(x-1) \cdot (x-3), \quad x \in \mathbb{R}. \end{aligned}$$

Προκύπτει έτσι ο επόμενος πίνακας μεταβολών.

x	-∞	1	3	+∞
f'	+	○	-	○
f	↗	↘	↗	

T.M.   T.E.

Άρα η f είναι γνησίως αύξουσα σε καθένα από τα διαστήματα $(-\infty, 1]$, $[3, +\infty)$ και γνησίως φθίνουσα στο $[1, 3]$.

- Δ2.** Από τον πίνακα μεταβολών προκύπτει ότι η f έχει τοπικό μέγιστο στη θέση $x_1 = 1$, την τιμή $f(1) = 5$, ενώ έχει και τοπικό ελάχιστο στη θέση $x_2 = 3$, την τιμή $f(3) = 1$.

- Δ3.** Είναι $I = \int_1^3 f'(x) dx = [f(x)]_1^3 = f(3) - f(1) = 1 - 5 = -4$.

- Δ4.** Το ζητούμενο εμβαδόν υπολογίζεται από το ολοκλήρωμα: $\int_0^3 |g(x)| dx$

Όμως επειδή είναι $g(x) = f'(x)$ γνωρίζουμε από τον πίνακα προσήμων της $f'(x)$ ότι είναι

- a) για $x \in [0, 1]$: $g(x) = f'(x) \geq 0$.
 β) για $x \in [1, 3]$: $g(x) = f'(x) \leq 0$.

Έτσι είναι:

$$\begin{aligned} E &= \int_0^1 |g(x)| dx + \int_1^3 |g(x)| dx = \int_0^1 g(x) dx - \int_1^3 g(x) dx = [f(x)]_0^1 - [f(x)]_1^3 = \\ &= f(1) - f(0) - f(3) + f(1) = 5 - 1 - 1 + 5 = 8 \text{ τ.μ.} \end{aligned}$$